

Handläggare
Pernilla Eriksson

Till
Norra Djurgårdsstadens förskolor
1

Telefon:

Verksamhetsberättelse VB 2016 för Norra Djurgårdsstadens förskolor 1

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Administrativa uppgifter	5
Organisations- och ledningsstruktur.....	6
Brukare/Kunder/Klienter.....	6
Chef- och ledarskap.....	7
Medarbetare.....	7
Värdegrund.....	8
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	9
1. Ett Stockholm som håller samman	9
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	9
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	18
2. Ett klimatsmart Stockholm.....	20
2.1 Energianvändningen är hållbar.....	20
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	21
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	22
2.5 Stockholms miljö är giftfri	25
2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund	26
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	27
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	27
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	27
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	28
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	28
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	29
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	31
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	32
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	34
4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	35
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	36
Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar	37
Särskilda satsningar	37

Uppföljning av driftbudget.....	37
Investeringar.....	37
Medel för lokaländamål.....	37
Övrigt.....	37
Synpunkter och klagomål.....	37
Övrigt.....	37

Bilagor

Bilaga 1: Lärstation lera

Bilaga 2: Gårdsplantering barn

Bilaga 3: Skapande med tulpaner

Bilaga 4: Villa Ekbackens trädgård

Bilaga 5: Lärstation böcker

Bilaga 6: Skapande närmiljö

Bilaga 7: Skapande i verkstaden Mjölkbutiken

Bilaga 8: Skapande akvarium

Bilaga 9: Återplantering sötpotatis

Bilaga 10: Lärstation rita och måla

Bilaga 11: Barns skapande lera

Sammanfattande analys

Norra Djurgårdsstadens förskolor 1 är en enhet med fyra förskolor och 14 avdelningar/grupper. Vi har ca 225 inskrivna barn och 48 som arbetar i barngrupp på hel eller deltid, inklusive visstidsanställda för verksamhetsstöd. Vi har tre kockar varav en lagar mat till två förskolor, två pedagogiska ledare och en administratör. En person arbetar i snickarverkstaden samt som vaktmästare, den personen arbetar 80% hos NDS1 och 20% åt NDS2.

Till hösten 2016 hade vi planerat för att skapa tre grupper på Villa Ekbacken istället för som tidigare två grupper. Samtidigt började flera nya personer arbeta på Villan och arbetet med tre grupper avbröts ganska snart då personalen upplevde att det blev rörigt för barnen. Det är mycket möjligt att vi återupptar det arbetet under 2017.

Vi ser tillbaka på ett händelserikt år där fokus varit tydlighet och strukturer, utveckling och ökad likvärdighet. Grunden för detta är en god pedagogisk verksamhet för barnen. Verksamhetsplanen för året har varit konkret, arbetssätt och förväntat resultat varit tydliga och visar på en nivå som är godkänd. Syftet med tydligheten i VP 2016 var att öka likvärdigheten mellan enhetens förskolor och arbetslag, vi ville uppnå en verksamhet av genomgående hög kvalitet. Genom de resultat vi har ser vi att tydligheten medfört en ökad likvärdighet samt att kvalitén har ökat. Förskoleundersökningens resultat visar att vi är på rätt väg, vi har totalt sett ökat på alla områden. Vi har fortfarande många delar som vi vill utveckla och förbättra i verksamheten, vi reviderar och uppdaterar våra planer i takt med att vi ser vilka behov som finns. Den arbetsgrupp som var med och tog fram VP för 2016 har även varit delaktiga i arbetet med VP 2017, det fanns en önskan hos alla i gruppen att behålla den tydlighet som VP 2016 hade. På grund av att det fortsatt varit en del personalomsättning. Samtidigt har alla inte vana av att arbeta utifrån dessa dokument och vi kan se en vinst i tydligheten, alla kan läsa och förstå vad det innebär att arbeta språkutvecklande, med matematik, med naturkunskap, med barns inflytande, med miljö och hållbarhetsfrågor och så vidare.

Enhetens ledning har lagt tid och fokus på att tydliggöra information och förväntningar. En del i detta har varit att alla medarbetare ska veta till vem de kan vända sig med olika typer av frågor eller funderingar. Vi i ledningen vet vilka arbetsuppgifter vi förväntas göra, vi har våra respektive arbetsområden, vilket lett till att vi varit effektiva och kunnat tagit tag i de problem eller svårigheter som uppstått. Vi har fått positiv feedback från medarbetare på att vi varit tydliga och strukturerade samt att vi vill se resultat.

Enheten har rekryterat fler förskollärare som nu börjat. Vi har uppnått stadens mål på andel förskollärare.

Införandet av Pu-tid för förskollärare har tagits emot positivt. Vi har testat olika lösningar för att Pu-tiden ska kunna tas ut som tänkt. När andra medarbetare är sjuka blir det svårt för förskollärare att lämna barngruppen och de har då lagt sin Pu-tid vid annat tillfälle. Vår önskan är inte att förskollärare ska arbeta övertid, dock har det blivit lösningen. Till 2017 kommer vi att prova att lägga om schemat på en förskola för att möjliggöra PU-tid.

Fyra medarbetare gick under 2016 en arbetslagsledarutbildning. Utbildningen gav dem verktyg för att leda och arbeta vidare i sina arbetslag, förskollärarna upplevde att de genom utbildningen blev stärkta i sin roll. Gruppen har träffats vid några tillfällen för att samla ihop erfarenheter och den kunskap de fick med sig. På en planeringsdag höll de i en presentation

för övriga medarbetare och presenterade arbetssätt för hur vi kan utveckla verksamheten vidare.

Enheten har inte en budget i balans, kostnaderna är högre än intäkterna, det beror till största del på höga lönekostnader. Förskolechef arbetar med prognoser och följer upp med controller varje månad.

Goda exempel

Enheten har nått nivå 1 och en bit på nivå 2 i kemikaliesmart förskola. Alla inköp ses över och vi väljer de mest miljövänliga och kemikaliesmarta alternativen. Kockarna lagar vegetarisk mat två dagar per vecka, vi har en hög andel ekologiska matvaror.

"Lek, odla, väx" heter ett projekt som fyraåringarna på Villa Ekbacken deltog i. Det är ett projekt där barnen får lära sig om odling, från sådd till skörd och vintervila. Detta leder till ökat intresse för naturen, dess skiftningar och möjligheter. Barnen får även möjlighet att praktisera och visa sina kunskaper för de andra barnen på förskolan då vi odlar även där.

Alla förskolor arbetar med Grön Flagg (utifrån Håll Sverige Rents verktyg) på olika sätt, vissa kring utemiljön och samlingar om kemikalier i vardagen och hur vi ska undvika dessa. Två förskolor fick Grön Flagg hösten 2015 och ytterligare en förskola erhöll Grön Flagg våren 2016. En förskola har inte erhållit Grön Flagg och det beror på att tiden till att följa upp handlingsplanen inte prioriterats, arbetet har dock fortskridit och förskolan tar nya tag 2017. De tre övriga har skrivit nya handlingsplaner som godkänts av Håll Sverige rent.

I Hjorthagen finns en gammal mjölkbutik där vi bedriver skapande verkstad. Barnen kommer dit i mindre grupper och får prova olika tekniker för att bygga och skapa. Arbetet i verkstaden vävs samman med våra övergripande teman: "Leka och lära matematik ute", samt Barnkonventionen. Barnens egna idéer och tankar är utgångspunkt. Barnen använder sig av naturmaterial samt det byggmaterial som finns på plats.

Vårt gemensamma tema för våren, "Leka och lära matematik ute" slog väl ut. Alla barn har fått upptäcka och utforska matematik på olika sätt både ute och inne. Under hösten var vårt gemensamma tema Barnkonventionen, vi har sett många goda exempel på hur temat gestaltats i verksamheterna. WKI:n är ett mätinstrument där vi kan se ett ökat resultat just på grund av temat. Barnkonventionen kommer att finnas kvar som tema även 2017.

Vi har tagit fram ytterligare material för att säkerställa en god introduktion för nyanställd personal. Detta material ska vara levande, alla nya medarbetare får ett eget exemplar och materialet revideras löpande för att säkerställa att det är aktuellt.

Vi har arbetat fram material för pedagogiska basmiljöer, alla barn ska ha likvärdiga möjligheter till att utveckla sitt lärande genom ett rikligt och tillgängligt material. Enhetens pedagogiska ledare har varit delaktiga i utformningen av miljöer och material och kommer regelbundet att följa upp att våra pedagogiska miljöer håller en god standard.

Administrativa uppgifter

Norra Djurgårdsstadens förskolor 1

-Hjorthagen, Rödeken, Sandön och Villa Ekbacken

Förskolechef: Pernilla Eriksson 08-50810023 pernilla.gerd.eriksson@stockholm.se

Besöksadress: Rödekens förskola, Jaktgatan 17, 115 45 Stockholm

Antal anställda augusti 2016; 60 varav 6 är tjänstlediga på heltid.

Organisations- och ledningsstruktur

Enheten består i dagsläget av fyra förskolor, Hjorthagen, Sandön, Rödeken och Villa Ekbacken. Ledningsgruppen består av förskolechef, två pedagogiska ledare samt administratör.

Varje förskola har arbetsplatsträff varje månad. Ledningsgrupperna träffas varje vecka för avstämning och planering. Förskolecheferna i NDS samarbetar kring olika frågor, möten sker vid behov. Alla förskolechefer i Östermalms SDF träffas ca 3 gånger/månad tillsammans med avdelningschef och utvecklingssekreterare. En gång varje månad är ledningsgrupperna med.

Enheten har följande arbetsgrupper: Kvalitet och utvecklingsgrupp, Hälsa och arbetsmiljögrupp, Miljöombud, Läsombud, Kulturombud. Varje förskola är representerad i de olika grupperna.

Stödfunktioner för lönehantering, ekonomi, HR, Bibass finns på förvaltningen.

Enhetens lokaler är i huvudsak nybyggda, två av förskolorna är i äldre byggnader varav en villa med en stor tillhörande tomt och ett flerfamiljshus även den med tillhörande gård.

Enhetens förskolor slår ihop sig under sommar och jullov för att nyttja resurserna på bästa sätt.

Lokal samverkansgrupp har startat, vi har valt att till en början ha samverkan med NDS2. I nuläget har vi få fackliga representanter och vi planerar att ha samverkan i respektive enhet längre fram.

Vi arbetar medvetet för att göra kemikaliesmarta val när vi köper in material till förskolorna, våra miljöombud är aktiva och engagerade i arbetet liksom våra kockar.

IKT är en viktig del i förskolans arbete, alla avdelningar har en laptop samt en lärplatta. Längre fram planerar vi att starta nätverk för att sprida kunskap och goda exempel mellan förskolorna. Dessa nätverk kommer vi att planera för när vi fått mer information kring skolplattformen och dess utbildningar. Varje förskola har en projektor för att hitta nya sätt att väcka barnens nyfikenhet och lust.

Brukare/Kunder/Klienter

Enheten sätter barnen i fokus, det är för dem vi främst skapar en god verksamhet. För att föräldrar ska känna tillit och trygghet när de lämnar sitt/sina barn på förskolan arbetar vi med att skapa goda relationer genom:

Visning av förskolorna, Inskolning, Föräldramöte, Förskoleråd, Utvecklingssamtal

Den dagliga kontakten är viktig och vi strävar efter att alla ska känna att de får ett gott bemötande oavsett vem de möter på förskolan.

Vår vision levandegörs och förmedlas genom våra möten med våra brukare, genom information på stockholm.se, brev från förskolan, foldrar och anslagstavlor.

För att få ta del av barnens förväntningar och synpunkter på förskolans verksamhet använder vi oss av samtal, samlingar, intervjuer och i olika utsträckning pedagogisk dokumentation.

Vårdnadshavares förväntningar, synpunkter/klagomål och förbättringsförslag får vi till oss genom mail, telefonsamtal, spontana möten, föräldramöten, förskoleråd och enkäter. Vi hanterar dessa så snart vi får kännedom om dem. Vi gör det genom att boka möten om situationen kräver det, i annat fall löser vi det direkt via telefon eller mailkontakt.

Resultatet i årets förskoleundersökning visar att vi är på rätt väg, vi har ökat på i stort sett alla områden och många gånger är det en markant förbättring. Vi ser att våra satsningar gett resultat, vi kommer att arbeta vidare med resultaten under planeringsdagarna som enheten har i september.

Chef- och ledarskap

Ledarskapsidé - Engagemang, delaktighet och ansvarstagande är våra ledord som ska genomsyra såväl ledning som medarbetare. Ledningen är närvarande och synlig i verksamheterna och vi prioriterar att vara tillgängliga för våra medarbetare.

Vi skapar delaktighet genom olika arbetsgrupper med deltagare från respektive förskola, olika medarbetare har olika ansvarsområden och delger varandra på exempelvis APT. Vid nyanställning får den sökande information om vår vision, våra utmaningar, möjligheter och idéer. Det är av stor vikt att de som söker sig hit vet vad som förväntas av dem. Vi har under våren arbetat fram ett material för att framåt säkerställa att alla nyanställda får en bra introduktion.

Enheten har haft nätverk i ABC för förskolan under våren, alla medarbetare ska ha deltagit men några har uteblivit på grund av frånvaro. Enskilda medarbetare och/eller arbetslag har gått på föreläsningar/kurser som de själva tagit initiativ till och som vi godkänt och uppmuntrat till. I medarbetarsamtal diskuteras kompetensutveckling för varje medarbetare. Vi har haft nätverk för miljöombuden, de har gemensamt tagit fram en ny miljöplan. Barnkonventionen har varit temat för ett nätverk under hösten 2016, detta valdes utifrån vad vi såg krävdes för att höja resultatet i WKI:n. Vi har under året även fortsatt haft nätverk i pedagogisk dokumentation, detta för att säkerställa att kunskapen finns hos alla medarbetare. Vi har gått igenom verksamhetsplanen på planeringsdag i början av året, samt följt upp på planeringsdag inför höstterminen. Alla medarbetare har fått ta del av vårt introduktionsmaterial på APT, detta för att säkerställa att alla får samma information och möjlighet att ställa frågor.

Medarbetarsamtal och samtal i det dagliga arbetet ligger till grund för den återkoppling jag får som chef. Genom samtal med föräldrar får jag också viss återkoppling på ledarskapet.

Medarbetare

I genomgången av förskoleundersökningen gör vi en bedömning av vad som behöver utvecklas i verksamheten. Vi gör också en bedömning efter föräldrars önskemål som kommer

fram på föräldramöten, utvecklingssamtal och förskoleråd. Återkoppling till brukarna sker genom informationsbrev och föräldramöten. Verksamhetens resultat i uppföljningar och utvärderingar som sker löpande blir utgångspunkt för medarbetarnas kompetensutveckling. Vi lyfter både enskilda medarbetares kompetensbehov samt vad varje arbetslag och förskola behöver.

Genom att medarbetarna får vara delaktiga i planering, uppföljning och utvärdering säkerställer vi att vi tar tillvara på deras engagemang och utvecklingsidéer. Vi har ett tillåtande arbetsklimat och där allas tankar och åsikter är viktiga och värdefulla, vi skapar delaktighet på möten genom att fördela ordet och möjliggöra att alla får komma till tals. Under medarbetarsamtal och spontana möten/samtal tar vi tillvara på den enskildas behov och förutsättningar, samt stöttar, vägleder och uppmuntrar. Medarbetarna erbjuds handledning, enskilt och i grupp.

Under 2016 har det inte genomförts någon medarbetarenkät, frågor om trivsel och arbetsmiljö har diskuterats på APT samt andra möten. På en av förskolorna har personalen svarat anonymt på en nulägesenkät, enkäten delades ut i oktober och delar av svaren redovisades och diskuterades i november. Diskussion och återkoppling kommer att fortsätta 2017.

Värdegrund

Norra Djurgårdsstadens barn undersöker, utforskar, skapar och lär i naturen för miljön och framtiden.

Barn är bärare av rättigheter. Pedagoger är lyhörda, närvarande, medforskande och har ständigt barnen i fokus.

Likvärdighet för alla barn när det gäller omsorg, lärande och utveckling.

Vuxnas förhållningssätt påverkar barns förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle, därför är vuxna viktiga förebilder.

Erfarenheter, reflektion, analys och goda exempel bidrar till ett organisatoriskt lärande, det ger mångfald och en god arbetsmiljö.

En grupp bestående av förskollärare från varje förskola och ledningsgruppen har varit med och tagit fram våra mål för verksamheten. Samma grupp var då även delaktig i formulering av vår värdegrund.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

— Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %			100 %	100 %	tas fram av nämnden	2016
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (Årsarbetare)	43,6 %	0 %	36 %		40 %	40 %	VB 2016
  Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik					1 %	Öka	2016
  Andel förskolor med mindre än 25 procent förskollärare	0 %			0 %	0 %	0 %	2016
  Andel nöjda föräldrar	83 %			68,5 %	80 %	85 %	2016
  Antal barn per grupp	1,1 barn/avd.			16 barn/avd.	16	16	VB 2016
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	0,11 st			4,77 st	4,9	4,9	VB 2016
  Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,2				3,5	3,8	2016

Nämndmål:

Alla barn utvecklar sina språkliga, kommunikativa, matematiska och naturvetenskapliga förmågor och kunskaper

— Ingen

Beskrivning

Arbetet med språkutveckling, matematik och naturvetenskap är prioriterade områden där arbetet i förskolan fördjupas för att lägga en god grund för framtidens skolelever. I vårt mångkulturella samhälle fyller det svenska språket en viktig sammanhållande funktion och litteraturen har en given plats i förskolan. Det är angeläget att förskolan har en bra kompetens

om barns språkutveckling och kan stödja flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska, liksom att de pedagogiska miljöerna, såväl ute som inne, utvecklas. Förskolans fysiska miljö ska väcka nyfikenhet, inspirera och utmana barn till utforskande och upptäckande. Förskolegårdarna ska stimulera till lek och lärande.

Förväntat resultat

Att alla barn utvecklas utifrån sina förmågor och kunskaper mäts i förskoleundersökningen med index för området utveckling och lärande samt i stadens kvalitetsindikator genom personalens bedömning av ”förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling”.

Enhetsmål:

Barnen stimuleras och utmanas i naturvetenskap och teknik

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Varje barn har utforskat och fått kunskap kring:

- Årstidernas växlingar
- Vanligt förekommande träd, blommor, fåglar, insekter.
- Skapande i olika form och material. Alla äldre barn får besöka Mjölkbutiken regelbundet.
- Olika bygg och konstruktions material.
- Odling
- Sina läroprocesser genom pedagogisk dokumentation.

Analys

En del av vår verksamhet sker i en gammal mjölkbutik, där har vi en verkstad dit barnen kommer i mindre grupper. Barnen får skapa i främst hårda material som trä. Arbetet i verkstaden kopplas samman med övriga teman under året, vilket gör att en röd tråd finns. Där finns även utrymme för fantasi och eget skapande för barnen, de vägleds av "Snickar-Erik" som visar och låter dem prova olika tekniker och verktyg. Det är våra äldre barn över tre år, som ges möjlighet att gå till verkstaden och vi ser att den utgör ett bra komplement till vår övriga verksamhet, då barnen sällan får möjlighet att skapa i dessa material som erbjuds där. Tanken är att få in ytterligare material i verkstaden, både hårda och mjuka, dock är det trä som barnen hittills visat stort intresse för.

Aktiviteten "Lek, odla, väx" som en barngrupp deltagit i har varit väldigt uppskattad, från både barn, föräldrar och personal. Barnen har där på ett roligt och stimulerande sätt fått lära sig om odling, från sådd till vintervila. Alla förskolor har arbetat med odling under året, både inne och ute, på frilan och i odlingslådor. Att verka i en miljöstadsdel samt att tydliggöra att vi förväntas arbeta med odling har lett till att alla avdelningar gör detta.

Temat "Leka och lära matematik ute" har genomtygat arbetet i naturvetenskap och teknik, vi kan se att materialet använts i stor utsträckning av personalen.

Pedagogisk dokumentation har varit ett utvecklingsområde för oss sedan hösten 2015, vi har fortsatt detta arbete under 2016 genom närverk för att inte tappa tråden och för att fånga upp nya medarbetare. Vi ser att pedagogisk dokumentation finns på alla avdelningar, det finns

skillnader och en del arbetslag har kommit längre i sitt arbetssätt, vilket gör att vi fortsätter arbeta med pedagogisk dokumentation.

Goda exempel

IKT- Varje förskola har fått en projektionskub, dessa använder barnen för utforskande och i lek. Kuberna är populära och fler efterfrågas.

Två förskolor har under hösten börjat dokumentera verksamheten med hjälp av QR-koder, koderna kan föräldrar och barn scanna av för att se vad de arbetat med och hur de tänkt.

En avdelning har tillverkat en "fattig mans lavalampa" den görs genom att blanda olja, karamellfärg och vatten.

De har poppat popcorn, de pratade innan om hur en majs kärna kan öppnas, barnen fick komma med förslag. Det barnen visste sedan tidigare var att dessa kärnor brukar ligga i en påse som stoppas in i mikron. Nu fick de erfara att det går att poppa popcorn i en kastrull på en spis.

Undersökt ljus, mörker och skuggor med hjälp av ficklampor.

Hittade trädgårdssnäckor, larver, spindlar, myror och gråsuggor. Tillverkade ett gråsuggebo och gav suggorna löntjärfläcksvamp som mat.

Gjorde experiment med att gro ett ekollon. Planering av gurkfrö för att sedan skörda grukor. Plockade upp potatis och tillagade den

Tuggade på en rödbeta i tre minuter, såg tungan bli röd.

Lärt sig om årstider, exempelvis genom att barnen vänt på stenar för att hitta djur, jämförde sedan skillnaden mellan olika årstider.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Lek, odla, väx	2016-02-01	2016-11-30	

Enhetsmål:

Barnen stimuleras och utmanas i sin matematiska utveckling

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Varje barn har utforskat och fått kunskap kring:

- Samband mellan volym, tyngd, storlek, form och läge.
- Samband mellan siffror och antal.
- Siffrorna 0-9.
- Geometriska former och begrepp.

Analys

Under våren hade vi ett gemensamt tema kring boken "Leka och lära matematik ute", temat kopplat till våra tydliga förväntade resultat har lett till att barnen fått tagit del av en bra pedagogiska verksamhet. Vi kan se att likvärdigheten mellan förskolorna har ökat, även om det fortfarande finns skillnader som vi fortsätter att arbeta vidare med.

Goda exempel

Samtalade om djurens antal ben, hur stora de kunde bli, hur mycket de vägde. Pratade om egenskaper: lätt, tung, rullar, flyter.

Fick uppdrag: pinne lika lång som armen=lek, pinne längre än armen=bygg

Kategoriserade naturföremål i olika kategorier, exempelvis ekollon, pinnar, löv, små blommor, hästbajs.

Arbetat med lera: långa ormar, korta maskar, höga hus, låga hus, litet äpple, stort äpple

Mätt runt träd med olika snören. Skarvat snören så att det räcker runt ett träd. Mätt runt träd med sina armar.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒	Gemensamt tema	2016-02-	2016-06-	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	01	20	

Enhetsmål:

Barnen stimuleras och utmanas i sin språkliga och kommunikativa utveckling

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Varje barn har utforskat och fått kunskap kring:

- Rim, ramsor, sagor och böcker i olika genre, sånger
- Konkret material
- Boksamtal
- Veckodagar och månader
- Personalen är medveten om barn med andra modersmål
- IKT

Analys

Språkarbetet har fått fart under året, delvis beror det på tydliga förväntade resultat samt att våra läsombud gjort ett bra arbete med att lyfta språkarbetet och ge tips på litteratur för

barnen. Det hänger även samman med att vi utökat andelen förskollärare och därmed kunskapen kring vikten av att arbeta språkutvecklande. Boksamtal och boktips har varit goda exempel som spridits mellan förskolorna och avdelningar. Vår satsning på att få in mer IKT har varit givande, många appar finns som gynnar språkutveckling. I WKI:n kan vi se att alla arbetslag skattar sig högt inom "Barns språkliga och kommunikativa utveckling", här har vi arbetat väldigt systematiskt med åtgärdsplaner och uppföljning för att nå bättre resultat.

Goda exempel

Barnen har berättat om sina sommarminnen, barnen lyssnade på andras sommarminnen. Personalens skrev upp sommarminneberättandet.

Delade upp lånade böcker efter genre samt lånade böcker efter barns intresse, ex rymden. Namngav olika boktitlar och författare för föräldrarna. Arbetat med boktips då barnen tagit med en bok som de tycker om och presenterat för alla kompisar på avdelningen.

Jobbade med Babblarna. Hade en Babblare på grönsaker som matchade färgmässigt.

Gjorde dramaberättelse med handdockor. Dramatiserade för barnen kring känslor.

Hade skattjakt med karta, skatten var en kista med en bok i.

Nämndmål:

Barn och unga på Östermalm har goda och jämlika uppväxtvillkor

— Ingen

Beskrivning

Varje barn är inkluderat och erbjuds förutsättningar att bidra till att utveckla det framtida samhället. Barn i familjer som uppstår ekonomiskt bistånd ska särskilt uppmärksammas. Former för pedagogisk samverkan mellan förskolan och skolan stärks. Stadens rutiner för övergång mellan förskola och skola skapar en gemensam grundsyn och förutsättningar för barns livslånga lärande.

Förväntat resultat

Alla barns lika möjligheter i förskolan mäts i förskoleundersökningen med indikatorn andel nöjda föräldrar samt med index för området normer, värden samt barns inflytande. Antal barnfamiljer med behov av ekonomiskt bistånd minskar.

Enhetsmål:

Alla barn får möjlighet till utveckling och stimulans utifrån sina behov, intressen och förmågor

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Varje barn har utforskat och fått kunskap kring:
-Barnkonventionen och sina rättigheter.
-Sitt lärande och sin utveckling.

- Sin delaktighet i likabehandlingsarbetet utifrån mognad.
- Sin möjlighet till inflytande i verksamheten

Målet är uppnått när personalen visar:

- Normkritiskt förhållningssätt där genusperspektivet lyfts
- Ett interkulturellt förhållningssätt

Analys

Under hösten har vi arbetat med Barnkonventionen som gemensamt tema. När vi följde upp avdelningarnas arbete samt resultatet på vår testomgång av WKI i maj såg vi behovet av att arbeta mer kring Barnkonventionen, där av valet av tema. Temat har fått ett bra genomslag, alla fick en introduktion av temat på en planeringsdag i september, vi köpte in material så att personalen kunde börja arbeta med temat. Vi har haft nätverk kring temat, alla hann påbörja arbetet innan nätverken startade, vilket gjorde att de samlade på sig frågor och erfarenheter som de kunde reflektera och analysera med sina kollegor i enheten.

Pedagogisk dokumentation har fortsatt varit ett utvecklingsområde, vi ser att det är skillnader mellan olika avdelningar, vissa har kommit långt och använder det systematiskt tillsammans med barnen och i arbetslagen, men inte alla. För att ge barnen möjlighet att se sitt eget lärande och sin utveckling behöver den pedagogiska dokumentationen fortsatt ligga i fokus och framåt kommer vi satsa mer på de avdelningar som behöver stöd för att komma vidare. Alla medarbetare har fått en gemensam grund och nu kommer vi även att fokusera på

förskollärarna, de blir våra bärare framåt.

För att ge barnen möjlighet till inflytande och delaktighet arbetar vi med observationer för att på så sätt dokumentera vad barnen är intresserade av. Dokumentationen används på gemensam reflektionstid och ligger som grund för projektens innehåll.

Basmiljöer har varit ett utvecklingsområde i enheten, vi har arbetat fram ett material som all personal introducerats i, materialet anger en lägsta nivå för vad barnens ska erbjudas i våra miljöer samt hur miljön kan utvecklas vidare. Vi har under hösten sett att miljöerna har blivit rikare materialmässigt, att de anpassats till barnen i större utsträckning än tidigare samt att material finns framme så att barnen kan se, välja och själva ta fram.

Vi började året med att ta fram likabehandlingsplaner för alla avdelningar, dessa utvärderades i maj och arbetet har fortgått under hösten. Vi kommer i början av 2017 att göra nya kartläggningar och revidera likabehandlingsplanerna. Vi har diskuterat kring normer och vi kommer att göra det även framåt, vi behöver utmana varandra i våra förväntningar och föreställningar. För att komma vidare tänker vi att vi ska bjuda in en person med kunskap inom området som kan vägleda oss i arbetet.

Vi hade en tanke att påbörja en diskussion kring de begrepp vi använder och vad de har för innebörd för oss, så att vi förstår och tolkar lika i arbetet. Detta har vi inte hunnit med under året och det får därför finnas kvar som ett utvecklingsområde för enheten.

Goda exempel

På samlingen har några avdelningar en fysisk symbol ex, en sten, nalle, etc som används för att fördela ordet. Den som håller i saken pratar och då ska kompisarna lyssna. Sen går saken vidare.

Vid konflikter har man forumteater på samlingen. Två objekt ex. handdockor hamnar i en konflikt och när konflikten eskalerar så bryter pedagogen och barnen får komma med förslag på lösningar. Därefter spelar pedagogerna upp slutet med barnens lösning.

Barnkonventionen som gemensamt tema. Vi har köpt in material i form av Barnkonventionen i en låda, UNICEF, som riktar sig till personalen. Samt tio sagor, kompisböcker av Linda Palm, som riktar sig till barnen och som knyter an till olika artiklar i Barnkonventionens.

Vi har haft nätverk för all personal, där de hade en fördjupad diskussion om vad barns inflytande är och hur vi kan stödja barnen praktiskt, vilka hjälpmedel som kan användas för att barnen ska kunna uttrycka sin vilja och önskan.

Vi har haft barnråd på en förskola, alla avdelningar var representerade. Barnen fick lyfta saker som de tycker är bra på förskolan och vad de skulle vilja göra mer av.

Vi har påbörjat arbetet kring lärande basmiljöer som ska mynna ut i likvärdighet för förskolornas pedagogiska rum. Materialet är i stort klart och arbetet med att skapa lärande miljöer är igång.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

— Ingen

Nämndmål:

Tillgången till kulturaktiviteter är god.

— Ingen

Beskrivning

Boende med heldygnsomsorg, deltagare i dagliga verksamheter och besökare i öppna träfflokaler, ungdomar i fritidsverksamhet samt barn i förskolor ska få tillgång till stadens kulturutbud och i verksamheten stimuleras till eget skapande. Samverkan med lokala aktörer.

Förväntat resultat

Brukarna upplever ett rikt och varierat kulturutbud

Enhetsmål:

Barnen erbjuds möjligheter till ett varierat kulturutbud

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Varje barn har utforskat och fått kunskap kring:

- Olika uttrycksformer så som sång och musik, bild och form, dans och rörelse, teater samt skapande i olika material.

- Minst en kulturaktivitet varje termin, som staden erbjuder.

Analys

Under året har vi sett att de estetiska uttrycksätten fått mer plats på samlingar och spontant

under dagen. Avdelningarna skriver vecko/månadsbrev och i dessa kan vi läsa om hur de arbetar med olika estetisk uttryck samt vad de erbjuder barnen i kultur i stort. Vi anar att även här spelar personalens kunskaper in samt att vi diskuterat området på planeringsdagar och att kulturombuden lyfter kulturfrågor och tips på exempelvis APT. Vi kommer under 2017 samla våra kulturombud för att gemensamt ta fram en plan för alla barns kulturskapande när det gäller stadens kulturutbud, flera känner att det är svårt att hitta lämpliga kulturaktiviteter för de yngre barnen, därför tänker vi att kulturombudsgruppen kan hjälpa till här.

Goda exempel

Firande av Astrid Lindgrendagen på flera förskolor, genom att barn och personal klädde ut sig till figurer ur sagorna, de målade figurer, de läste sagor och sjöng sånger som förknippas med figurer från böckerna.

En förskola ställde ut sitt bidrag till Pepparkakshusutställningen, flera har varit på Arkitekturmuseet och tittat på Pepparkakshusutställningen.

En förskola har byggt ett skatbo i Duschparken. Flera har tillverkat fågelbon i mjölkbutikens verkstad som sedan satts upp i närområdet.

Traditioner som Skördefest, olika lopp, firande av FN-dagen och lucia. Alla femåringar på en förskola har lussat på Dianagården.

Kulturvecka i samband med FN-dagen, kockarna lagade mat från olika världsdelar med koppling till barn eller personal i verksamheten. Barnen lyssnade på sagor och dansade till musik från olika länder, lekt lekar, de gjorde flaggor och skrev välkomsttexter på olika språk.

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

— Ingen

Nämndmål:

Verksamheterna använder energi på ett hållbart sätt

— Ingen

Beskrivning

Nämnden bidrar till en hållbar livsmiljö genom energibesparingsåtgärder i sina egna verksamheter. Verksamheterna följer stadens miljöprogram.

Förväntat resultat

Minskad negativ miljöpåverkan och energiförbrukning.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Enheterna ska gå igenom	2015-01-	2016-12-	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
miljöplanen och rapportera avvikelser i tertialrapporter och verksamhetsberättelse	01	31	

Enhetsmål:

Barnen är delaktiga i miljö och hållbarhetsfrågor

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Barnen har fått kunskap kring:

-Hur vi värnar och hushåller med våra resurser.

Analys

Hållbarutveckling är en profil för vår enhet, vi verkar i ett miljöområde och det påverkar vår verksamhet. Alla förskolor arbetar med Grön Flagg, tre av fyra förskolor har fått Grön Flagg och dessa tre har skrivit nya arbetsplaner som godkänts av "Håll Sverige rent". den fjärde förskolan kommer att arbeta vidare med sin handlingsplan för att erhålla Grön Flagg under 2017. Förskolan har arbetat med miljö och hållbarhetsfrågor dock har de inte fått ner arbetet skriftligt vilket gjort att de inte fått Grön flagg.

Goda exempel

En förskola har haft besök av Energiagenterna, två dramapedagoger som spelade agent Ström och El Boven, dessa gav barnen olika uppdrag kring energi. Vad är energi, vart finns energi, hur kan vi spara energi?

Grön Flagg fyllde 20 år, det firades på en förskola med teatern "De dansande morötterna".

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

Ingen

Nämndmål:

Transporter inom nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara

Ingen

Beskrivning

Transporter och framkomlighet med kollektivtrafik och cykel är väsentligt för en minskad miljöpåverkan och avgörande för nya bostadsområdets funktion. Verksamheterna följer nämndens policy för resor i tjänsten. Nämnden bevakar utvecklingen av kollektivtrafiken när så ges möjlighet i remisser m.m.

Förväntat resultat

Verksamheterna åker kollektivt och cyklar i tjänsten. Nämnden bidrar till att kollektivtrafiken i Östermalm är effektiv och tillgänglig för stadsdelens invånare.

Enhetsmål:

Enheten nyttjar miljömässigt hållbara transporter

Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Att vi i förstahand väljer hållbara transportlösningar som cykel, gång och kollektivtrafik.

Analys

Vår ambition att nyttja miljömässigt hållbara transporter har slagit väl ut. Inom enheten sker alla transporter med hjälp av el-cykel, till fots eller med kollektivtrafik. Det finns en vilja att verka för miljöfrågor på flera sätt och det är något som känns självklart för medarbetarna. Vi kan inte i dagsläget se hur vi kan bli bättre i just detta avseende utan fortsätter vårt arbete på liknande sätt.

Goda exempel

Transporter av möbler mellan olika förskolor sker med hjälp av el-cykeln, den har en låda framtid och har tre hjul, vilket gör att den är stadig, lådan rymmer mycket samt möjliggör transport på lådan för bokhyllor eller andra större möbler.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

Ingen

Nämndmål:**Nämnden minskar uppkomsten av avfall och ökar återvinningen**

Ingen

Beskrivning

Verksamheterna återbrukar och hushåller med material och arbetar för minskad uppkomst av avfall. Avfall återvinns i största möjliga utsträckning, och matsvinnet minskar.

Förväntat resultat

Avfallsåtervinning och återbruk ökar liksom möjligheter till stadsodling. Minskat matsvinn.

Enhetsmål:

Enheten arbetar med återvinning

Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Enheten minskar sitt matsvinn.
- Enheten tar tillvara på återvinningsmaterial i verksamheten.
- Avfall som inte återanvänds sorteras och kastas i återvinningscentralen.

Analys

Vi har under året arbetat med återvinning, barnen har varit delaktiga i att sortera och lämna

återvinning, genom att använda återvinningsmaterial i skapande verksamhet och i leken. Barnen får på detta sätt lära sig hur vi värnar om naturen och de får ge utlopp för sin kreativitet och lust att skapa. Ett utvecklingsområde som vi diskuterat är att barnen får vara med och göra iordning en återvinningsstation på förskolan, för att sortera kartong, papper och plast.

Kockarna har vägt sitt matsvinn för att på så sätt försöka minska på svinnet. Kockarna använder matrester i kommande matlagning och deltar i nätverk för att dela med sig av kunskap, recept osv. Vi serverar vegetarisk mat två gånger/vecka samt har över 60% ekologiska livsmedel. Våra kök är Krav-certifierade och det finns en stor motivation hos kockarna att fortsätta utveckla arbetssätt.

Goda exempel

Kockarna använder matrester i sin matlagning, exempelvis i bröd, smoothies, grytor och soppor.

Kartonger får vara med i leken, de kan till exempel bli fordon av olika slag.

Barn får vara med och sortera och slänga återvinningsmaterial på återvinningsstationen.

Återvinningsmaterial och naturmaterial används i skapande på förskolorna och i mjölkbutikens verkstad.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

— Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 1 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola	100 %				100 %	50 %	2016
  Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden av totalt inköpta måltider och livsmedel.						35 %	2016

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är giftfria

— Ingen

Beskrivning

En hållbar och giftfri livsmiljö värnas och utvecklas. Arbete med att kartlägga och ta bort gifter intensifieras. Andelen ekologisk mat i verksamheterna ska öka. Stadens miljöprogram och kemikalieplan följs.

Förväntat resultat

Ökad andel ekologiska livsmedel, minskad användning och exponering av skadliga kemikalier.

Enhetsmål:

Enhetens förskolor är kemikaliesmarta

Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Alla förskolor når lägst nivå 1 för Kemikaliesmart förskola under året.
- Alla barn vilar på kravmärkta madrasser.

Analys

All personal har varit delaktig i arbetet med kemikaliesmart förskola, våra miljöombud har deltagit i nätverk där en handlingsplan tagits fram. Miljöombuden får tid på varje APT för att lyfta dessa frågor, vad vi gör och vad vi kan utveckla vidare. Det leder till en ökad medvetenhet hos alla. Vi har vi flera tillfällen tagit emot studiebesök till förskolor i enheten för att berätta om hur vi arbetar med miljöfrågor, att bli uppmärksammade leder till att arbetet fortskrider och inte avstannar.

Vi har nått nivå ett i kemikaliesmart förskola och kommer fortsätta arbetet för att nå nivå två under 2017, flera av punkterna på nivå två har vi redan klarat av. Alla barn vilar nu på godkända madrasser eller sängar.

Goda exempel

Barn tog med en kemikaliesmart leksak hemifrån.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

Ingen

Nämndmål:**Nämnden påverkar utformning och material i verksamhetslokaler och i bostäder**

Ingen

Beskrivning

I planeringen av nya bostäder och vid förbättring av allmänna lokaler anpassas material och utformning så att hälsorelaterade risker minimeras.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämndens lokaler uppfyller stadens krav på god inomhusmiljö

Enhetsmål:

Enhetens inomhusmiljöer är säkra och sunda

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Bra och ändamålsenliga lokaler för barn och personal.

Analys

Våra lokaler är anpassade till förskolans verksamhet.

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	10				6 st	10 000 st	2016

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Ingen

Nämndmål:

Alla chefer och medarbetare tar ansvar och vidtar åtgärder för att ha budget i balans med fokus på effekter för våra invånare

 Ingen

Beskrivning

Genom att både chefer och medarbetare är delaktiga i planering och uppföljning säkerställs en tydlig och kreativ styrning av verksamhet och ekonomi. Personal uppmuntras till att finna långsiktiga och kostnadseffektiva lösningar till nytta för invånare och brukare.

Förväntat resultat

Budget i balans på alla enheter, bra resultat för nämnden och goda effekter för våra invånare.

Enhetsmål:

Enheten har en budget i balans

■ Uppfylls inte

Förväntat resultat

-Bättre prognoser för väntat utfall

-Budget i balans

Analys

Budgeten är inte i balans, dock har årets prognoser stämt bättre och underskottet blir inte så stort som förväntat. Lönekostnaderna är höga, både för förskollärare men även för barnskötare. Det har under året blivit svårare att rekrytera även barnskötare vilket gör att de kräver högre lön än tidigare. Vi har under året haft fullt intag av barn och även överinskrivningar på vissa avdelningar. Vi har på bästa sätt försköt att komma tillrätta med ekonomin men vi har inte lyckats hela vägen.

Framåt ser vi att det blir fortsatt lika svårt att få en budget som är i balans, vi ska verka för att minska eller åtminstone inte öka barngruppernas storlek och satsa på löner för förskollärare och barnskötare, dessa delar går inte ihop med den summa vi får tilldelat.

Bokslutet är inte klart med som det ser ut nu kommer underskottet att hamna på -1,1 till -1,3 miljoner kr.

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

— Ingen

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är jämställda och resurserna fördelas lika efter behov

— Ingen

Beskrivning

Ett genus- och antirasistiskt perspektiv genomsyrar verksamheten. Rekrytering är baserad på kompetens och inriktad på jämställdhet.

Förväntat resultat

Statistiskt underlag och forskning visar att resurser fördelas lika.

Enhetsmål:

Enhetens verksamheter är jämställda

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Alla medarbetare har en jämställd arbetssituation utifrån respektive uppdrag.

Analys

Genom att vårt VP har tydliga förväntade resultat har det varit möjligt för all personal att vara delaktig i verksamhetens utformning. Alla har deltagit i nätverk, för att ge en gemensam grund och förståelse för uppdraget. Vi har haft gemensamma planerings och utvärderingsdagar. Alla arbetslag har reflektions och planeringstid. All personal har fått en introduktion av WKI:n, för att kunna vara delaktiga i bedömning av verksamheten.

Medarbetarsamtal där resultat, arbetssituation och utvecklingsfrågor tas upp. Vi kommer framåt att utveckla nätverken utifrån respektive uppdrag, förskollärare kommer att få ta ett större ansvar i den pedagogiska dokumentationen kopplat till deras ansvar och uppdrag som förskollärare. Samtidigt kommer vi att ha nätverk för barnskötare kring läroplanen, för att möjliggöra djupare diskussioner, reflektioner och analyser av verksamheten. Kockarna har nätverk och regelbundna möten där deras verksamhetsfrågor tas upp.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

— Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Sjukfrånvaro ♀	6,3 %	3 %	6,5 %		6 %	tas fram av nämnden	VB 2016
  Sjukfrånvaro dag 1-14 ♀						tas fram av nämnden	VB 2016

Nämndmål:

Nämnden är en bra arbetsgivare

— Ingen

Beskrivning

Personal har grundutbildning och erbjuds kompetensutveckling. Heltid är norm vid tillsvidareanställning. Nämndens friskvårdspolicy, rehabiliteringsprocess och rutiner vid sjukdom är väl kända. Samarbete sker med fackliga organisationer, företagshälsovård och

försäkringskassa. Hög svarsfrekvens i medarbetarenkäten. Jämställdhet och mångfald eftersträvas och diskriminering motarbetas.

Förväntat resultat

Medarbetarenkäten visar att personalen är motiverad, delaktig och inte utsätts för diskriminering. Sjukfrånvaron minskar och förvaltningen rekryterar adekvat kompetens. Professionalitet och god kvalitet råder i verksamheterna.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Enheterna ska gå igenom och diskutera resultatet av medarbetarenkäten samt ta fram handlingsplaner för identifierade förbättringsområden.	2016-01-01	2016-12-31	

Enhetsmål:

Enheten är en attraktiv arbetsplats

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Varje medarbetare tar ansvar för sitt uppdrag och vet vad som förväntas i arbetet.
- Varje medarbetare får stöd av ledningen, ledningen är närvarande och lyhörd.
- Ett organisatoriskt lärande genom erfarenhetsutbyte, reflektion och analys.

Analys

Enheten är relativt ny och det har varit viktigt för ledningen att skapa tydlighet för alla medarbetare, det har vi gjort genom att fördela och avgränsa våra arbetsuppgifter, dessa har förmedlats till all personal. Vi har under året fått feedback på att detta varit lyckat, personalen har vetat vem de ska vända sig till i olika frågor, de upplever att de har fått svar och att verksamheten utvecklas positivt, vilket gör att de trivs, har förtroende och gärna vill arbeta kvar.

Genom en tydlig verksamhetsplan som introducerats för alla och även diskuterats, har alla medarbetare fått möjlighet att förstå vad som förväntas av dem i sitt arbete. Genom medarbetarsamtal har vi tydliggjort förväntningar och ansvarstagande ytterligare. Ledningsgruppen stöttar, är närvarande och deltar på möten. Vi använder oss av nätverk för att sprida kunskap och ge förutsättningar för ett kollektivt lärande mellan förskolor och avdelningar. Vi har rekryterat fler förskollärare till enheten och vi ser det som ett tecken på att vi erbjuder en attraktiv arbetsplats. En arbetsgrupp i stadsdelen har tillsammans med fackliga representanter tagit fram en överenskommelse gällande förskollärarnas pedagogiska utvecklingstid.

Det har stabiliserat sig på personalfronten, vilket vi ser som ett gott tecken. Vi måste dock fortsätta att sträva efter att vara en attraktiv arbetsgivare och vårda de relationer som vi byggt upp för att inte få stor omsättning igen. Vår tanke är att det sker genom att personalen är delaktig genom olika arbetsgrupper, de ges möjlighet till fortbildning internt och externt samt

att de får stöd av ledningen i sitt dagliga arbete, ledningen är lyhörd och närvarande.

Goda exempel

Pedagogiska måltider, arbetskläder, pu-tid för förskollärare, friskvårdsbidrag, ökad andel av förskollärare.

Utbildning i ABC för personal i förskolan.

Nätverk för all personal kring olika teman eller ämnen.

Enskilda utbildningar eller föreläsningar för medarbetare.

TAKK

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

— Ingen

Nämndmål:

Verksamheterna är fria från diskriminering.

— Ingen

Beskrivning

Arbetet mot diskriminering tydliggörs och intensifieras. Jämställdhetsplan och likabehandlingsplaner är kända av alla, och verksamheterna utvecklar ett jämställt, normkritiskt och antirasistiskt arbetssätt.

Förväntat resultat

Inga klagomål och synpunkter gällande diskriminering.

Enhetsmål:

Enheten är fri från diskriminering och kränkandebehandling

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Inget barn eller vuxen blir diskriminerad eller kränkt i mötet med förskolan.
- All personal har varit delaktig i framtagandet av förskolans likabehandlingsplan.
- Barnen har varit delaktiga i likabehandlingsplanen utifrån sin mognad.

Analys

Vi gör anpassningar för alla barn som behöver detta och extra anpassningar för barn med särskilda behov. I Det kan exempelvis vara rum med särskilt utvalt material, rum för att få komma undan övrig barngrupp då barn i vissa lägen behöver lugn. Inköp av hjälpmedel och material för att motverka kränkningar och diskriminering för alla barn, som timstock, Stegvis

(värdegrundsmaterial) babblarna (språkutvecklande material i form av exempelvis böcker och figurer), kikare, förstoringsglas, CCtv som förstorar upp bilder och saker för syntolkning, samt utbildning i TAKK. Ytterligare ett led i att säkerställa att barn inte utsätts för kränkningar och diskriminering är att förstärka personalgrupper och att söka verksamhetsstöd. Personal har fått handledning både intern och externt för att kunna arbeta vidare med de barn som kräver extra anpassningar.

Vi har deltagit i ett nätverksmöte med Bup Kungsholmen, det gav oss ny kunskap om deras arbete som vi kan förmedla vidare till personal och föräldrar.

Några avdelningar har gått trygghetsvandring med barnen, barnen fick fota miljöer där det var tryggt samt där det inte kände sig tryggt.

Likabehandlingsplaner togs fram utifrån kartläggning enligt Husmodellen (Skolverket) samt en skrift om kränkningar och diskrimineringsgrunder. Under året har det inte inkommit några händelserapporter om att ett barn utsatts för kränkning eller diskriminering, ser vi på resultatet i förskoleundersökningen finns det någon förälder som upplever att de utsatts för just detta. Vi måste därför fortsätta diskussionen och säkerställa att alla skriver upp händelser som inträffar enligt våra rutiner.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

— Ingen

Nämndmål:

Barnperspektivet uppmärksammas alltid och barns rättigheter respekteras

— Ingen

Beskrivning

Barn och ungas intressen och behov tas till vara och deras inflytande stärks. Vad som är bäst för barnen är avgörande. Socialtjänstlagen slår fast att barnets bästa ska vara avgörande vid beslut och andra åtgärder som rör vård- och behandlingsinsatser. Barn till ensamstående föräldrar som uppbär ekonomiskt bistånd ska särskilt uppmärksammas.

Förväntat resultat

Barn och ungas behov har tillgodosetts.

Enhetsmål:

Barnperspektiv och barns rättigheter är fokus i vår verksamhet

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Alla barn får ta del av en verksamhet som är anpassad för varje barns mognad och behov.
- Barnen upplever att de är delaktiga och att de har inflytande i verksamheten.

Analys

Enhetens förskolor har hittills under året visat att barnperspektivet lyfts i planering och genomförande av verksamheten. Verksamheten anpassas till barnen, de delas i mindre grupper för att skapa lugn och en god lärmiljö, på så sätt finns goda möjligheter för förskollärare att genomföra sitt undervisande uppdrag.

Under året har vi startat med barnråd på en av förskolorna, då har representanter från varje avdelning deltagit samt personal från varje avdelning och förskolechef. Barnen har fått möjlighet att på samling ta upp vilka frågor som representanterna ska ta med till rådet. Frågor som barnen tagit upp har handlat om material som de önskar, om att ha gemensamma aktiviteter för hela förskolan, exempelvis utflykt, vad de önskar för lunch och mellanmål samt allmänt om vad de tycker om att göra på förskolan.

Goda exempel

På en av förskolorna har vi haft barnråd både vår och hösttermin.

Projektörer används för att visa upp foton och filmer för barngrupper, det ger barnen möjlighet till grupprefleksion och de blir delaktiga i den fortsatta utformningen.

Vi har breddat barnperspektivet genom fortbildning "ABC för pedagoger" för samtliga personal.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Barnråd	2016-02-01	2016-06-30	

Nämndmål:

Förskola, skola och socialtjänst samverkar

Ingen

Beskrivning

Samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst ska vara välfungerande. En god skolgång utgör en av de främsta skyddsfaktorerna för barn och unga som riskerar att fara illa. Förebyggande arbete och tidiga insatser ska prioriteras. Barn och personal i förskola ska känna till barnets rättigheter enligt Barnkonventionen och vart de kan vända sig när rättigheter inte tillgodoses. Olika typer av föräldrastödsprogram liksom familjebehandling ska erbjudas i syfte att skapa jämlika förutsättningar till en god uppväxt för alla barn.

Förväntat resultat

Breddad samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst bidrar till att barn och unga får sina behov tillgodosedda.

Enhetsmål:

Enheten samverkar med skola och socialtjänst och ser till barnets bästa

Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Socialtjänsten kontaktas när oro finns.
- Vi har en professionell dialog och kontakt med vårdnadshavare och gör dem delaktiga i barnets utveckling och välbefinnande.

Analys

Vi har vid de tillfällen som oro funnits kontaktat och anmält till socialtjänsten. Genom dagliga samtal, utvecklingssamtal och vecko/månadsbrev får föräldrarna information om barnets utveckling och lärande, hur barnet trivs på förskolan och vad barnet tycker om att göra.

Samarbetet med skolan för de barn som börjat förskoleklass har förbättrats, dels genom en revidering av planen för övergång mellan förskola och skola. Enheten har deltagit i nätverksträffar samt på öppet hus då blivande skolbarnen fick komma på besök till Hjorthagens skola. Tätare träffar mellan förskola och förskoleklass läggs in för att tillgodose behov för barn i behov av särskilt stöd.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

— Ingen

Nämndmål:

Verksamheterna präglas av tillgänglighet, delaktighet och ett gott bemötande

— Ingen

Beskrivning

Verksamheterna och utomhusmiljön är tillgängliga och präglas av ett gott bemötande. Rätten till självbestämmande är grundläggande. Insatser utformas med respekt för den enskildes önskemål och val. Synpunkter och medborgarförslag tas väl omhand.

Förväntat resultat

Personer upplever att de är delaktiga i insatsens utformning och utförande. Tillgängligheten i verksamheterna och i utomhusmiljön är hög och den enskilde upplever ett gott bemötande i kontakten.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Kompetensutveckling i bemötande gällande personer med funktionsnedsättning ska genomföras	2016-01-01	2016-12-31	
	Medarbetarna ska kompetensutvecklas i att skriva enkelt och lättläst	2016-01-01	2016-12-31	

Enhetsmål:

Alla som möter vår enhet får ett gott bemötande

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Mål för år 2016: 88,5% av brukarna upplever att de får ett respektfullt bemötande av personalen på förskolan. En ökning med 2%.

Analys

Vi har nått årets mål med god marginal, 93% av föräldrarna upplever att de får ett gott bemötande av förskolan. Vår utmaning blir att behålla eller öka det höga resultatet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

 Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel vårdnadshavare till barn i förskolan som anser att de har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten	71 %				68 %	82%	2016

Nämndmål:

Förskolorna samverkar med föräldrar/vårdnadshavare

 Ingen

Beskrivning

Föräldrarna ges möjlighet till inflytande i olika former i syfte att samverka kring sitt barns allsidiga utveckling. Föräldrars/ vårdnadshavarnas kännedom om vad förskolan gör för att stödja barnens utveckling ska öka, liksom förskolans dokumentation och uppföljning.

Förväntat resultat

Resultatet för föräldrar/vårdnadshavares delaktighet och inflytande mäts i förskoleundersökningen med frågan "Jag har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten".

Enhetsmål:

Enheten har god samverkan mellan förskolan och hemmet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Personal och föräldrar har en samsyn kring barnet.
- En professionell dialog finns från förskolans sida.

Analys

Samverkan mellan förskolan och hemmet fungerar överlag mycket bra, det finns något enstaka fall där förskolan och föräldrarna inte har en samsyn kring barnets situation på förskolan. Förskolan har då observerat och dokumenterat för att kunna visa vår bild av hur barnet trivs och mår på förskolan. Föräldrar erbjuds även att delta i verksamheten under ett eller flera tillfällen. Förskolan strävar alltid efter att nå en samsyn samt att ha en god dialog.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

— Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	64 %				60 %	Tas fram av nämnden	VB 2016

Nämndmål:

Nämndens upphandlingar och inköp utvecklar staden i hållbar riktning

— Ingen

Beskrivning

Upphandlingar sker enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) samt i enlighet med stadens upphandlingspolicy och riktlinjer.

Förväntat resultat

Ingångna avtal innehåller krav på hållbar utveckling. Inköp i verksamheterna sker inom ramavtal och E-handel tillämpas där så har avtalats med leverantör.

Enhetsmål:

Enheten följer avtal vid inköp

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Alla inköp görs via avtalade parter.

Analys

Vi har i alla fall där det varit möjligt gjort våra inköp via avtalade parter.

Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar

Särskilda satsningar

Under året har vi satsat på att rekrytera fler förskollärare för att höja kvalitén i den pedagogiska verksamheten.

Uppföljning av driftbudget

Enhetens nettobudget uppgick för året till 26 914 trk.

Resultatet för året var ett underskott om 1,268 trk, en avvikelse om 4,7% (1268/26914)

Investeringar

Vi har sett över ljudmiljön och investerat i ljudabsorbenter i form av bord och skärmar.

Vi investerar i fortbildning, enstaka föreläsningar och kurser för medarbetarna.

Medel för lokaländamål

Övrigt

Synpunkter och klagomål

Vi har under året fått in ett klagomål som främst rört flytt mellan Rödeken och Villa Ekbacken. Vår rutin är att besvara de frågor och synpunkter som inkommer via telefon eller mail och i vissa fall även genom möten.

Övrigt